

Talousarvion 2027 laadintaohjeiden hyväksyminen

Khall 28.04.2026 § 93
433/02.00.00/2026

Valmistelija Hallintojohtaja Ari Niskanen, 0400855924, ari.niskanen@vaala.fi

Peruste Vuoden 2027 talousarvion laadinnassa on jatkettava viime vuosien tavoin varovaisuusperiaatteen noudattamista. Vuosikate tulee tämän hetken tiedon mukaan laskemaan taloussuunnitelmasta, koska Pohteen vuokratulot tulevat laskemaan merkittävästi uuden soteaseman valmistuttua. Lisäksi verotulot laskevat viimeisen ennusteen mukaan taloussuunnitelmasta noin 203 000 €. Taloussuunnitelmassa on ennakoitu valtion osuuksien laskevan vuodesta 2026 vuoteen 2027 noin 97 000. Taloussuunnitelmassa vuoden 2027 vuosikate on arvioitu noin 920 000 euroon ja ylijäämäinen tulos noin 95 000 euroon. Vuokra- ja verotulojen lasku laskee vuosikatetta merkittävästi ja tuloksen alijäämäiseksi.

Kuluvan vuoden tulos on maaliskuun loppuun mennessä noin 350 000 euroa ylijäämäinen. Vuoden 2026 talousarvion toteutumisesta on vielä vaikea arvioida ensimmäisen vuosineljänneksen perusteella. Talousarviossa tilikauden alijäämä arviointiin olevan noin 109 000 euroa. Toimintatuotot ovat toteutuneet alkuvuonna 2026 selkeästi talousarviota suurempana (44,2 %) ja toimintakulut ovat kertyneet talousarvion tasaisen toteuman mukaisesti ollen 25 %. Maaliskuun tuloksen mukaan kunnan toimintatuotot ylittivät tasaisen kertymän noin 390 000 eurolla. Tähän suurin yksittäinen tekijä on maan myynti.

Jotta vuoden 2026 toiminnan tulos toteutuisi talousarvion mukaisena, edellyttää se edelleen tiukkaa talouskuria. Vuoden 2026 aikana ei ole tullut vielä päivitettyä veroennustetta. Henkilöstökulujen kehitys loppuvuodesta on myös merkittävässä asemassa talousarviossa pysymisen kannalta. Maaliskuun lopun tilanteen mukaan henkilöstökulut alittavat tasaisen kertymän noin kolmella prosentilla. Elokuussa palkkoihin tulee yleiskorotus, joka on 2,27 %. Sen lisäksi jaetaan lokakuussa paikallisia järjestely- ja kehityseriä yhteensä 0,6 %. Mahdollisia uusia rekrytointeja tulee harkita huolellisesti. Eläköityvien työtehtävät tulee arvioida tarkkaan; tilalle rekrytoidaan korvaava työntekijä, tehdään yhteistyötä naapurikuntien kanssa, tehtävä hoidetaan olemassa olevalla henkilöstöllä tai näiden yhdistelmällä. Lyhyisiin, alle kolmen päivän poissaoloihin otetaan sijaisia vain osastajohtajia kuultua.

Tiukkaa talouden seurantaan tulee jatkaa myös vuonna 2027. Tällä hetkellä yksi suurimmista kunnan taloutta rasittavista tekijöistä on arvioitu laskeva valtionosuus. Lisäksi kunnalle tulee mahdollisesti purettavaksi useita rakennuksia, joihin on jo varauduttu purkuvarauksin. Sisäilmahaasteet ja korvaavien tilojen järjestely / remontoiminen tuovat myös taloudellisia kustannuksia. Lähivuosien taloutta tulee rasittamaan panostaminen suurhankkeisiin. Kaavoituksella ja asuntopolitiikalla voidaan vaikuttaa siihen, että pysyvien työpaikkojen työntekijä voisivat asua Vaalassa.

Koska vuoden 2026 talousarviota ei voida käyttää talousarvion laadinnan pohjana, nettoraamia ei aseteta. Jokaista osastoa tullaan tarkastelemaan erikseen ottaen huomioon joko vähenevä tai kasvava palvelutarve.

Jokaisen vastualueen tulee laatia talousarvio tarkasti verraten sitä vuoden 2025 tilinpäätökseen ja arvioon vuoden 2026 tuloksesta. Kunnan tulopohjaa vuodelle 2027 on vaikea arvioida, koska valtionosuuksien ennusteet selviävät lähikuukausien aikana. Osastojen kuluja tarkastellaan kriittisesti. Mahdollinen kulujen nousu täytyy perustua hyvinvoinnin ja / tai elinvoiman nousuun ja sitä kautta tulevaan budjettipaineen helpotukseen. Budjetin nousua voidaan perustella myös lakisääteisten tehtävien hoitamisella. Talousarvioon tulevat hankinnat tulee esitellä johtoryhmälle ja luottamushenkilöille. Hankinnoista pidetään tarvittaessa yleinen infotilaisuus alueen yrityksille. Talousarvion tulee pohjautua kuntastrategiaan. Tämän hetken talousarvion valmisteluun liittyy epävarmuutta ja talousuhkia, joten tässä vaiheessa vuotta kannattaa pidättäytyä päätöksistä, joilla vähennetään toimintatuottoja ja / tai lisätään kuluja. Johtoryhmä valmistelee alustavan talousarvion kunnanhallituksen 1. käsittelyyn, jossa kunnanhallitus antaa ohjeet talousarvion jatkokäsittelyyn.

Talousarvion laadintaohjeet vuodelle 2027 on pykälän liitteenä.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Kärkkäinen Minna Vaalan kunta
Päätösesitys	Kunnanhallitus hyväksyy talousarvion laadintaohjeet 2027
Päätös	Hyväksyttiin